
Найшчаслівая

доля —

Доўжыць век свой

у коле

Мудрацоў

ды сяброў —

Песняроў!

П'ер дэ Рансар

Выбранае

паэты планеты

П'ер дэ Рансар

Выбраныя вершы

Пераклад з французскай

Мінск
Выдавец Зміцер Колас
2016

УДК 821.133.1-1
ББК 84(4Фра)-5
Р22

Серія заснавана ў 2016 годзе.

Рэдкалегія серыі:

Л. Баршчэўскі, Зм. Колас, В. Сёмуха,
А. Хадановіч, Г. Янкута

Пераклад зроблены паводле наступных крыніцаў:

Annales Poétiques, ou Almanach des Muses. Tome V.
A Paris, chez Delalain, Libraire, MDCCLXXVIII.

Pierre de Ronsard. *Poésies choisies* / éd. mise à jour par
Françoise Joukovsky. (Classiques Garnier). Paris: Bordas, 1989.

Poésies de la Pleïade = *Поэзия Плеяды* :

Сборник (на французском языке с параллельными русскими
текстами) / Сост. И. Ю. Подгаецкая. Moscou: Radouga, 1984.

На вокладцы:

НЕВЯДОМЫ МАСТАК,
Партрэт П'ера дэ Рансара, 1620.

ISBN 978-985-7164-02-8

©Дызайн серыі. Русецкі М. І., 2016.
©Афармленне. Выдавец Зміцер
Колас, 2016.

Калі ўва мне імпэт Камэна абудзіла...
(Aussi tost de la Muse eut emflé mon courage...)

Калі ўва мне імпэт Камэна абудзіла,
Калі мяне яна адвагай надзяліла,
Маю сагрэла кроў уцеха, весялосць
І запаліла ў ёй шляхетную мілосць,
Якую ўжо спазнаў я дваццацігадовым;
Хацеў яе апець я паэтычным словам,
Ды ўбачыў: маю з тым я цяжкасцяў зашмат,
Што з моваю цяпер французскаю – нялад.

І дзеля Францыі, ў імя айчыннай мовы
Пачаў я працаваць зацята і сурова:

Багацці множыў я – дзе словы прыдумляў,
Дзе запазычваў іх, а дзе іх узнаўляў;
Я старажытны ўзор узяў і – не адразу,

Але даў слову лад і выбудаваў фразу,
Свой верш дастасаваў да іх і – з волі муз –
Як Рымлянін ці Грэк, нароўні стаў Француз.

(A Cassandre: Mignonne, allons voir si la rose...)

Хадзем жа ў сад, галубка, глянем
На ружу, што сягоння ўранні
У сонцы пышна расцвіла.
Яна ў сваім пунсовым строі,
Як ты, пагляднаю такою,
Такой дзівоснаю была!

На ўскрайку градкі красавала...
Галубка, глянь: яна ўжо звяла!
Пабляк, ляціць дадолю квет!..
Ах, ці ж не мачаха – прырода,
Калі адмервае заўсёды
Красе такі кароткі век?!

Дык не цурайся ж, дарагая,
Уцехаў непаўторных мая,
Пакуль агнее маладосць
І соладка галоўку кружыць,
Бо прыйдзе старасць – і, як ружу,
Тваю скасуе прыгажосць.

Ода

(Ode: Ô Fontaine Bellerie...)

Белеры́, ручай цудоўны,
Схоў для німфаў ты няўлоўных:
Ім ніколі ў іх мальбе
Ты не адмаўляў і шчыра
Ім спрыяў у барацьбе
Супраць злоснікаў-сатыраў,
Іх хаваючы ў сабе.

У табе жыве заўсёдна,
Німфаў дух старонкі роднай –
Вам нясе свой дар паэт:
Хай той дар, як маладое
Казляня, што ледзьве ў свет
Выйшла, – глянь, над галавою
Рожкі ўжо стаяць як след.

Тут куточак мой найпершы,
На тваіх улоннях вершы
Я пішу, і веру я,
Што заўжды твая жывая
Будзе слава ручая,
Бо яе ў сабе хавае
Ўся паэзія мая.

Не засушыць сквар ніколі
Зелені твайго наўколя –
Тут бучнеюць вербы й луг!
На тваіх палях зялёных
Статкі пасвяцца наўкруг,
І пастух глядзіць стамлёна
На валоў, што цягнуць плуг...

Хай жа Іо будзе вечным
Боствам пльняў шумнацечных;
Славіць буду я заўжды
Ўцёс, з якога ты сцякаеш
Пльнню чыстае вады
І бяжыш, і не змаўкаеш –
У вякі, у дні й гады...

Свайму пажу

(A son page)

Кінь лёду ў збан з віном шляхетным,
Каб жарсці астудзіць мае.
І Жанну клікай: хай імпэтна
Пад лютню песні мне спяе –
Па доме радасць разалье.
А Барба хай, устаўшы з ранку,
Закруціць валасы свае,
Нібы гарэза-італьянка.

Не бачыш – дзень амаль пражыты?!
Дык налівай мне дапаўна –
Хай кубак будзе мой наліты
Ўвесь час, з відна і да відна.
Нуда хай знікне – п'ем да дна!
Я знаю: лекары ўсе хлусяць –
Цвярозым розум мой быць мусіць,
Адно як вып'ю шмат віна.

Гастынскаму лесу
(*A la forest de Gastine*)

Уславіць я не абміну,
Цябе, Гастын, навекі.
Лес Эрыманта ў даўніну
Так услаўлялі грэкі.

Што ліра звонкая мая
І з голасам багатым
Навечна буду ўдзячны я
Тваім зялёным шатам.

Нашчадкі будуць ведаць: ты
Ўсяляў мне ў сэрца ўцеху
Ад муз адвечнай пекнаты;
Чуць спеў вучыў і рэха...

Твой быў настойлівы нагляд, –
Такі абавязковы! –
Каб тут правёў я з кніжкай шмат
Даверлівых размоваў.

Дзяліцца будзеш ты заўжды
Сваім прытулкам шчыра:
Наядаў звабліваць сюды,
Сільванаў ды сатыраў.

І музы будуць несці дар –
Натхненне і юнацтва;
Не запалае твой гушчар
Паходняй святатацтва.

(Nature fist present des cornes aux toreaux...)

Ніко¹, Прырода ўзброіць кожнага змагла:
Быка – рагамі, дужакрыласцю – арла,
Каня – ягонымі цяжкімі капытамі,
А зайца – шпаркасцю, а рыбу – плаўнікамі,
Змяі дастаўся зуб з атрутай у нутры,
І льву Яна дала і пашчу, й кіпцюры,
Мужчыну мудраю развагай надзяліла,
А больш развагі не знайшлося, не хапіла,
Каб і жанчыне даць, як меч, як дзіду, – й вось
Тады ўручыла ёй Прырода прыгажосць.
І мы палоннікі красы жаночай сталі:
Яна мацней людзей, багоў, агню і сталі.

¹ Французскі дыпламат, які быў паслом у Партугаліі. Пазнаё-
міў французскі двор з тытунём.

Ручаю Белеры

(A la fontaine Bellerie)

Пачуй мяне, ручай імклівы,
З якога піў я ўжо не раз,
На беразе тваім ляніва
У цені бавячы свой час:

Парой, калі з грудзей Цэрэры
Збірае лета шчодры плён,
Калі ў распаленым этэры
Гучыць цапоў жнівовых стогн

І да цябе сквар палымяны
Паклоны гоніць біць заўжды
Гавяду, што з тваіх палянаў
Жыве, жыве з тваёй вады, –

Ты гэтаю парою рады,
Калі апоўначы наўкол
Збіраюцца на баль наяды
І крыкам напаўняюць дол...

Але ж, ручай, знаць мусіш гэта:
З цябе не піць мне болей, не,
Калі прышле аднойчы лета
Смерць-ліхаманку па мяне.

На выбар сваёй пахавальні

(De l'élection de son sepulchre)

Вам, пячоры, патокі,
З горных кручаў высокіх
Плынь імкнучых сваю,
Вам пяю;

Як пяю вольным нівам,
Пашам, рэчкам блуклівым,
І лясам, і гаям
Сэрцам я.

Калі прыйдзе часіна
Легчы мне ў дамавіну
І зглыне цемрыня
Ззянне дня,

Хай не мармур пышлівы
Узвядуць ганарліва
Над магілай маёй, –
Хай над ёй

Лепей дрэва якое,
Зеляным-зеляное,
Зашуміць – яліна
Ці сасна.

З гла майго хай праб'ецца,
Па капцы развінецца,
Густа ўкрые сабой
Дол павой;

Хай атульнаю шатай
Вінаград вузлаваты
Вымкне вабным цяньком
Над грудком,

Каб у дзень памінальны
Да маёй пахавальні
Йшоў пастух са сваёй
Чарадой.

Каб, абрад даканаўшы,
Ён, з віном чару ўзяўшы,
Над магілаю стаў
І сказаў:

«Тут ляжыць пахаваны,
Славай свету ўвянчаны
Той, скрозь песні чые
Люд пяе.

Ён вяльможам, іх долі
Не зайздросціў ніколі,
Не выпрошваў чыноў
У паноў.

І ў пустэльніцкай келлі
Не мудрыў над чар-зеллем,
Спраў не меў ні з якой
Варажбой.

Але Сёстры ахвоча
З ім спявалі, таночак
Ведучы па траве-
Мураве.

Бо дзівоснаю лірай
Ён так гожа й так шчыра
Родны край апяваў,
Узвышаў.

Дык асып яго прыстань,
Неба, маннай вячыстай,
І расой яе, май,
Абмывай!

Ты, зялёны гаёчак,
Ты, крынічны струмочак,
Атачыце наўкол
Гэты дол!

Мы ж, як Пану, паэту
Будзем кожнае лета
Шану тут аддаваць,
Праслаўляць».

Так мяне расхваліўшы,
Кроў ягняці праліўшы,
Дол акропяць кругом
Малаком.

Я ж, прывід несмутлівы,
Сярод духаў шчаслівых
Гожа ўлаўраны й сам,
Буду там,

Дзе ні сцюжы, ні сквару,
Дзе спакой уладарыць, –
Ні грызні, ні маны,
Ні вайны...

Дзе лясы ды дубровы
Вечна ў квецце вясновым,
Бо там вечна яна,
Цуд-вясна.

Дзе ні ценю жадання
Дзеля запанавання
Светам – свет руйнаваць,
Забіваць.

Там людзей і народаў
Лучыць братня згода,
Плён высілкаў і мар –
Творчы дар.

Там да слыху давее
Гнеўны голас Алкея,
Слодыч ласкі й сумнеў –
Сапфо спеў.

Найшчаслівая доля –
Доўжыць век свой у коле
Мудрацоў ды сяброў –
Песняроў!

Там ні крыўды, ні свары,
Ні Сізіфавай кары,
Ні Танталавых мук,
Ні дакук.

Толькі светлая ліра
Асяняе нас мірам,
Выбаўляе наш дух
З коваў скрух.

Жаашэну Дзю Бэлé¹
(*A Joachim Du Bellay*)

Ў вялікім гэтым свеце, што спрадвеку
 Прызначаны і нам,
 Суіснуюць здаўна
Два роды: род Багоў і Чалавека.

Абодва – дзеі Мацеркі адное,
 І, дзякуючы Ёй,
 Мы й спадчынай адной
Надзелены: нябёсаў светлынёю.

Мы й розумам, па-боску праніклівым,
 Валодаем падчас.
 Адзінае, што нас
Разрознівае стала і важліва:

Багі жывуць бясконца і бясхмарна,
 А нашае жыццё
 Сцякае ў небыццё
Як сон, як дым, як туманочак марны...

¹ Паэт, старэйшы за Рансара прадстаўнік «Плеяды», аўтар трактата «Абарона і ўсхваленне французскай мовы».

(Ma doux jeunesse est passée...)

Прайшло юнацтва, змаявала,
Былая сіла адбуяла,
І чуб ссівеў, і барада,
Страпаны нервы, змякла цела,
Цячэ па венах схаладзела
Не кроў, а ржавая вада.

Бывайце, гулі без аглядкі,
Бывайце, ліра і дзяўчаткі!
Што зробіш, не мая віна,
Што ўсё мінулася, як сненне,
Што толькі й маю ў суцяшэнне –
Агмень, пасцель, глыток віна.

На век мой выпала даволі
Нягод, хвароб, маркоты, болю, –
Не дзіва нікнуць галавой.
Цяпер – ці ўдома, ці ў дарозе –
Я азіраюся ў трывозе:
Мо смерць ужо прыйшла за мной?

Ласкавая, вось-вось, здаецца,
У вочы гляне, усміхнецца,
І павядзе мяне сама
У зрок, да брамы невядомай,
Заўжды расчыненай любому,
Адкуль вяртання нам няма.

(Pourquoi, chetiflaboureur...)

Чаму ты, ўбогі працаўнік,
Перад царом аж так панік?
І ён жа ценом мімалётным
Тут пройдзе, бо і ён – смяротны.
Ці ж ты не ведаеш: яны –
У пекла дзверы – ўсім адны?!
Ты ж знаеш: у чаўне Харона
Заўсёды месца прыпасёна
Любой душы – ці то цара,
Ці знуранага грабара.
Будзь мужны, аратай ціхмяны!
І ратнік, славаю аззяны,
Не рушыць з тарчаю туды,
Так, як на бітву йшоў заўжды:
Няма патрэбы ні ў адвазе,
Ані ў кальчуге, ані ў шпазе,
Ці ў вошчапе на свеце тым,
Так, як і ў лемяшы тваім.
Там Радамант, суддзя няўзрушны,
Зірне спакойна й раўнадушна
І на рыштунак ваяра,
І на дзяржальны плугара.

Не ўгневае, і не расчуліць
Яго ні зрэбная кашуля
Нябожчыка, ні, насупор,
Шыкоўны каралеўскі ўбор.

Жаўрук

(T'oserait bien quelque Poète...)

Які паэт замілавана
Не аддаваў сваёй пашаны
Табе, пяшчотны жаўручок?
Ты й мне мілей усіх на свеце
Між птаства ў клетках і на вецці,
Саладкагорлы пеюнок.

Як цешыш ты нястомнай песняй,
Калі ратай парою весняй
Узворвае палетак свой!
І хоць лянеш зямлю драгуе,
Яна і боль, і гнеў таймуе,
Бо спеў твой гоіць раны ёй.

Начной апырсканы расою,
Ты пракідаешся з зарою
І над світальным сном палёў
Успырхваеш увысь імкліва,
Трымціш, цюрлюкаеш шчасліва
З гуллівым ветрам пра любоў.

У руні зладзіўшы гняздзечка,
Адкладваеш туды ячка,
Каб твой не ведаў зводу род,
І неўзабаве то зялінку,

То мошку, вусеня, лічынку
Піхаеш гадунцам у рот.

А я – ўпаду ў мурог, стаюся
І слухаю – не наталюся,
Як льецца песенька твая;
Гарэзна пастушок азвецца,
Й пастушка звонка засмяецца
Дзесь пад вярбой ля ручая...

Я думаю: які шчаслівы
Ты, жаўраначак трапятлівы:
Нішто не ўбольвае цябе!
Ні страху, ні затурбавання,
Ні ад сяброўкі пагарджання,
Ні корці збагачаць сябе...

Адзінае, што абыходзіць,
Табе – заснуць на дня зыходзе
Ды абудзіцца да зары,
Каб светлым спевам бестрывожным
І пастухам, і падарожным
Сказаць пра ранак на двары.

А мне жыццё маё – пакута,
Заўжды на сэрцы боль і смутак:
Абранка гордая мая
Мяне цурае ды ахвоча,
Як хоча, так мяне й марочыць, –
Канца ж не бачу мукам я.

(Ha! si l'or pouvoit allonger...)

Ах, калі б золата магло
Жыццё прадоўжыць хоть на троху,
Тады б і варта мо было
Ім сквапна пакаваць панчоху.

Хай бы, здаволеная ўшчэрць
Бліскучым зыскам тым, нядбала –
Хоць бы й за хабар! – з цела смерць
Душу жывую не вымала.

Але ж хіба калі хоць чым
Адкупішся ад гаспадыні?
Які, скажыце, сэнс у тым,
Каб грошы ела цвіль у скрыні?

Не, лепей кніга, мой Жамэн¹,
Чым прага золата пустая:
Прад чытачом, амогшы тлен,
З кніг воблік творцы ажывае.

¹ Сябар Рансара, паэт, блізкі да «Плеяды».

(Celuy qui n'aime est malheureux...)

Бяда – нікога не любіць,
Бяда – і закаханым быць,
Але сапраўднае бяздолле –
Да любай прыкіпець душой,
Ды бачыць, што не будзеш ёй
Сам дарагім такім ніколі.

Шляхетнасць, розум, род ані
Не цэняцца ўжо ў нашы дні;
І Муза без хвалы мадзее;
Красуням дадушы цяпер
Які заўгодна кавалер,
Абы каб быў ён багаццем.

Будзь кляты, першы «дабрадзей»,
Хто звабіў золатам людзей!
Яно касуе ўсё святое:
Руйнуецца сямейны лад,
У варажнечы з братам брат,
У калатні сястра з сястрою.

Яно прычына зла ўсяго:
І свары, й войны праз яго,
І мор, і голад, і загуба.

А найсумней, што мус і нам
Прапасці з-за яго – рабам
Каханак нашых, хцівіц любых.

(J'espère et crain, je me tais et supplie...)

Люблю, клянү, спрачаюся, нямею,
То быццам лёд, то полымем гару,
То скрытны я, то шчыры не ў пару,
Што наймілей, тым даражыць не ўмею

Не рады ўцехам, толькі жаль і грэе,
То мужны я, то шыюся ў нару,
То ў распачы, то з небам гавару,
Ганю каханне, без яго ж – марнею;

Чым пакарнейшы, тым мацней бунтую,
І волі прагну, й вязнем быць хачу я,
Чаго жадзён, урэшце? – Каб знаццё!..

Як Праметэй, пакут не адначую,
За дзёрзкі ўзлёт знямогаю плачу я:
Так чорна Парка мне й прадзе жыццё.

Да маёй Музы

(A sa Muse)

Цвярдзейшую за сталь я скончыў працу:

Яе не знішчаць ні часоў хада,

Ні зайздрасць тых, што побач мітусяцца,

Ні вецер, ні штармы, ані вада,

Ані якая іншая бяда.

Ўсе ўцямяць, як мне Бог замружыць вейкі:

Тлу не ўсяго сябе Рансар аддаў –

Часцінка засталася ўсім навекі.

Я, смерці насупор, лунаць над светам

Нястомна буду, покуль ён стаіць,

Пяць пра вечнае на свеце гэтым,

Дзе мне ўвянчаным давлялося быць

Вянком лаўровым, бо я здолеў зліць

Спеў двух арфістаў тых сваёю лірай

З касці слановай і зрабіў ёй вырай

Тут у Вандамуа. Ты ж, Муза, будзь ухвальнай

Да гэтай маёй песні трыумфальнай –

Хай свет усцешыцца ёй век-вяком,

Мяне ўшануе славаю астральнай,

Вечназялёным тым вянком.

Зарок

(Væu)

О Сёстры, там, дзе родны ваш Парнас,
Дзе светлых вод кастальскіх неўгамонне,
Каля крыніцы той на Геліконе,
Якую высек капытом Пегас, –

Аблашчвалі мяне вы там не раз,
Вялі ў танок па боскім тым улонні.
Адмалку ў вашым пестлівым палоне,
Хачу, о Сёстры, папрасіць у вас:

Хай не на медзі, бронзе ці граніце,
А ў храме вашым выззяе ў блакіце
Зарок, якому верны быў Рансар:

«Навек удзячны нашаму саюзу,
Свае ўсе песні ў дар прынёс ён Музам,
А сэрца ўсклаў каханню на алтар!»

(Qui voudra voire comme Amour...)

Каму ахвота ўбачыць, як мяне
Кумір мой барукае і змагае,
Як сэрца паліць мне і зледзяняе,
З майго бяссілля сваю славу жне;

Каму ахвота ўбачыць, як імкне
За марай маладосць і марна тае,
Хай гляне, што за мукі я трываю,
На жорсткасць лучніка няхай зірне.

І стане ясна, што наш розум варты,
Калі аднойчы лучнік не на жарты
Захоча сэрца наша ў рабства ўзяць.

Але па мне заўважыцца і тое,
Як шчасна быць працятаму стралою,
Каб ад атруты любаснай канаць!

(Avant le temps tes temples fleuriront...)

«Заўчасна скроні ўбеляцца твае,
Твой дзень яшчэ да вечара ўчарнее,
Ад мар тваіх адвернецца надзея,
І без пары апошні час праб'е.

Твой спеў не ўскалыхне душы мае,
Усё, чым ты жывы, на пыл развею,
О, ашукаць паэтаў я умею!
– Твой горкі ўздых нашчадак асмяе.

Ты толькі плёткі выклічаш на людзях,
З пяску свае палацы ўзводзіць будзеш,
Дарэмна высяў прагнуць будзеш ты!» –

Так мне сказала німфа-шаляніца,
І ў небе ясным бліснула зігзіца –
Як знак яе прарочай праваты.

(Si mille œillets si mille liz j'embrasse...)

Калі, як хмель, што сонцам абагрэты,
Жаданы ствол любоўна абвівае,
Я да грудзей пяшчотна прыхінаю
Бярэмя дзіўных, водарыстых кветак;

Калі з усім прыміраны я светам
І радасць зноў ва мне гняздо звівае,
Калі душа і ў цёмначы спявае, –
О мары цуд, табе я вінен гэтым!

З табой лячу над безданню і кручай,
А неба ззяе – аж вачам балюча,
Ды міг – і ў шчасця зломана крыло...

Ты, як заўжды, знікаеш немінуча –
Маланкі ўспыхам, хмаркаю лятучай,
Што гіне ў ветры, як і не было.

(Avant qu'Amour du Chaos ocieux...)

Да часу, калі ў свет любоў прыйшла,
І цвердзь з хаосу, і ваду ўтварыла,
Бясформна, безвыяўна ўсё мясіла
Бяззорная сусветная імгла,

Так і мой сонны дух у ковах тла
Плоць грубая і цёмная насіла,
Пакуль яе любоў не азарыла
Вачэй тваіх жывільнасцю святла.

І дух мой, і змадзелы, і зблукалы,
Набыў абрыс амаль што дасканалы,
І змест, і кшталт, і моцу: ён ажыў!

Ачышчаны агнём майго кахання,
Ён тропатна ўзлунаў, і ўзварушыў,
І ўсё маё зыначыў існаванне!

(Comme un chevreuil...)

Як маладая лань, – абы вясна
Зімы гнятлівай разамкнула ковы, –
Імкнецца паспытаць мурог мядовы
Там, дзе адроду не была яна,

І бесклапотна, вольная, адна,
То па гары, то па лагчынцы новай,
То ля рачулкі ў засені дубровы
Гарэзуе з цямочку да цямна,

Пакуль не замахнецца хтось на волю,
Ці не паставіць кропку ў гэтай долі
Страла, залітая яе крывёй, –

Так і мая душа вясне радзела,
Так жыў і я, – ды раптам сотню стрэлаў
Мне проста ў сэрца ўлучыў позірк твой.

(Ciel, air et vents, plains et monts découverts...)

Вятры, нябёсы, горы і даліны,
Лясныя нетры, вольныя лугі,
Крынічак плынь, крутыя берагі,
Гаі, палянкі, выгарбкі, лагчыны,

Замшэлыя пячоры, баравіны,
Узлессі, нівы, паплавы, лагі,
Вы – скалы, плёсы, кветкі, мурагі –
Майго натхнення шчырая сябрына, –

Я мушу ехаць, боль мой невыносны:
Не змог сказаць «бывай» вачам дзівосным,
Чый позірк зблізку і здалёк лаўлю.

О неба, ветры, нівы, поймы, горы,
Лясы, паляны, ручаі, пячоры –
Скажыце ім маё «бывай», малю!

(Page, suy moy; par l'herbe plus espesse...)

Сатры, мой паж, няшчаднаю рукою
Эмаль вясны, што ўхарашыла сад:
Тым квецівам усып мой дом, каб чад
Пахошчаў скрозь дапяў, ва ўсе пакоі.

Наладзь мне ліру: звонкаю струною
Хачу – калі змагу – знясіліць яд,
Якім мяне апойвае пагляд
Той, што ўсёўладна валадарыць мною.

Дай мне атрамант і паперу дай:
На ста лістках спатрэбіцца, бадай,
Занатаваць мне ўсе мае мучэнні;

На ста лістках, трывальшых за алмаз,
Каб нехта недзе, некалі, праз час,
У прышлым – раздзяліў маё ўзрушэнне.

(Quand je te voy discourant à par-toy...)

Калі бывае, што ўбаку, адна,
Сядзіш ты, задуменная такая,
Ва ўладзе мар, куды не дападае
Ні навакольны тлум, ні гамана, –

Ах, калі б я твой смутак разагнаў,
Загаварыў з табою, дарагая! –
Ды хваляванне горла зацінае,
І я нямею, ўзрушаны да дна.

Бо твой пагляд, праменны і журлівы,
Раптоўнай хваляй слодычы шчымлівай
Захліствае істоту ўсю маю.

І толькі ўздых, і толькі твар збялелы,
І толькі смутак мой і выдаюць,
Як я кахаю, як душа збалела.

Амурэта
(*Amourette*)

Пакуль зіма ў акне шыбуе шпарка,
Хадзем са мной, шляхетная ўладарка,
І, каб не курчыцца перад агнём,
Міласную баталію пачнём!
На мяккі ложак мы прысядзем гэты –
І будзем пацалункамі сагрэты.
Ў абдоймах вашых дайце мне пабыць:
Вам засцярогі маці лепш забыць.
Я вашыя пакусваць буду смочкі –
І хай ляціць фрызура ваша ўпрочкі!
Як загаворыць нашая мілосць,
Вам косы раскідаю ўсе як ёсць...
Ды што ж вы? Шчочку ўжо ж наблізьце смела:
Ах, мілая мая пачырванела!
Усмешка вашая – нібы намёк...
Як слоўцам падабрацца мне здалёк?
Ах, я намер руку пакласці маю
На грудзі вам – дазвол ці атрымаю?
Падказвае мне нешта позірк ваш,
Што ў вас як бы пярэчанняў нямаш...
Ды не, паказвае ваш выраз твару,
Што можа я й дарма пра нешта мару...

Амурам прысягаю, вам, відаць,
Больш ёмка непрыступнасць удаваць,
Бо верыць кожная паненка ўрэшце,
Што за яе змаганне трэба весці.
Калі Алену выкрадаў Парыс,
Ён добрым знаўцам быў жаночых рыс.
То я націсну трохі... Што вы, што вы?
Вы ўпалі? Вы памерці ўжо гатова?
Не адхіснуліся ад пацалунку, не?
А то ж бы ўжо і кпілі вы з мяне!
Ваш ложак: тут ляжалі вы самотна,
Ды сталася яно – ўжо незваротна!...
У нас наперадзе – найлепшы час,
Як саграваць так будуць бітвы нас.

(Pour qu'elle est tout d'hiver...)

Калі яна са мной халодная што лёд,
Няўзрушнасцю душа, як панцырам, адзета,
Калі я дораг ёй адзіна за санеты –
Дакуль мне вар'яцець, трываць нясцерпны гнёт?

Што мне яе імя, і велічнасць, і род –
Як не мая турма, не ганьба перад светам?
Васпані, я сівы, але, дальбог, не гэтак,
Каб з іншай не знайсці жаданых асалод!

Амур – хлапчук, дзіця, Амур хлусіць не стане:
Вы не настолькі ўжо й дзівосная, васпані,
Каб любасцю маёй так яўна пагарджаць!

Не стаць мне маладым, няма ў той май дарогі,
Кахайце ўжо мяне і гэткага, сівога,
Я ж і сівую Вас павек буду кахаць.

(Je veux lire en trois jours...)

Нявылазна тры дні чытаць хачу Гамера.
Ты чуеш, Карыдон?¹ Марш, весніцы замкні,
Каб мой спакой нішто не ўзрушыла ані,
Іначай, далібог, кульбакаю адперу!

Як не паклічу, сам не сунься ў мае дзверы,
І пакаеўку, і дружка свайго гані:
Хачу пабыць адзін я гэтыя тры дні,
Пасля на гулі я хоць тыдзень зноў адмеру.

Але запомні: мо хто ад Касандры будзе,
Тады, глядзі, не важся й хвілечкі марудзіць,
Сказаць пра гэта мне спяшайся, што ёсць ног.

Мне толькі з ейным пасланцом і не нанудзіць, –
А рэшту як мага старайся прэч адпудзіць,
Хто б ні прыйшоў сюды, хай нават і сам Бог!

¹ Умоўны зварот да слугі. Імя Карыдон узятае Рансарам з «Буколік» Вергілія.

Эпітафія Рэмі Бэло
(*Remigii Bellei epitaphium*)

Каб пахаваць належна прах Бэло,
Не трэба й камянёў шукаць было:
Ён надмагілле з «Камянёў каштоўных»¹
Сабе ўзвёў сам – і справіўся цудоўна.

¹ Самы вядомы паэтычны цыкл сябра Рансара, паэта «Пляды» Рэмі Бэло (к. 1533–1577) меў назву «Каханне і ператварэнні каштоўных камянёў».

Грэцкі верш Дара¹

(Du Grec de d'Aura)

Хто хоча ўсё ж спазнаць,
Якім агнём гару я
Ўвесь – каб заваяваць
Сваю ўладарку злую,

Убачыць той адно
Абвугленае цела:
Без колеру яно,
Як попел абгарэлы.

Засведчыць, што і як
З агнём тым, дайце веры,
Ад папялішча знак –
Пра вогнішча памеры.

¹ Жан Дара (к. 1508–1588) – паэт, які лічыўся настаўнікам паэтаў «Плеяды».

(Quand au temple nous serons...)

Як мы пойдзем у царкву,
Там мы схілім галаву,
Шчыра ўкленчым, як прынята;
Каб нам дараваў Гасподзь,
Перад алтаром стакроць
Мы памолімся заўзята.

Як мы пойдзем у пасцель –
Аддамося наўсуцэль
Там пажаднасці юрлівай.
Бо на тым і свет стаіць,
Каб каханкам дагадзіць
У нястомнасці гулівай.

І чаму ж, як мне няўсцерп,
Як мяне даймае сверб
Косы растрапаць, у губы
Цалаваць цябе, з грудзей
Пазрываць што ёсць... ды дзе! –
Хочацца ў манашкі любай.

Для каго хаваеш ты
Смочкі рэдкай пекнаты?
Свой пагляд, што ласкі повен?
Ці каханак твой Плутон

Будзе, як ужо Харон
Забярэ цябе ў свой човен?

Непазбежна час праб'е:
Зблякнуць вусны ўжо твае,
Сыдзеш ты ў зямлю сырую.
І тады, нябожчык сам,
Што скажу я мерцвякам –
Што любіў цябе живуую?

Чым ты славішся цяпер,
Знікне ўсё яно, павер:
Пекны лоб і шчокі, й губы.
Будзе толькі чэрап твой
Ззяць бяскурай галізной,
Толькі сківіцы ды зубы...

То жыві, пакуль ты ёсць,
Глянь іначай на мілосць:
Ад мяне не адбівайся!
Ведай: неадхільны скон,
Немінуча прыйдзе ён –
Кайся потым ці не кайся...

Паміраю... пачакай –
Ад мяне ўжо не ўцякай
Ты пудлівым аляняткам.
Падступіцца дай бліжэй
Да грудзей або ніжэй...
Гэтак вось, сваім парадкам.

Да чытача

(Encores au Lecteur)

Элегія радкоў са трыццаць мець павінна,
Ці сорок: чытачу даўжэйшай пугавіны
Не вытрымаць – да гэткага ён не прывык.
У тым паэту знак – каб стрымліваў язык?
Які імкнецца ўсё, каб гаварыць паболей –.
І не даваць руцэ ў пісьме залішняй волі.
Вучыцца мусіць ён – ад першага радка
За думкаю ісці – а не куды рука
Вядзе; калі ж яму ўдаецца параўнанне
Ці троп, то два радкі ў яго абмежаванне.
Павінен меру знаць, дакладным быць паэт
І ў складзены ім верш у класці ўвесь сюжэт.
Пісаць як найпрасцей і найвастрэйшай драме
Надаць фінал нібы ў дасціпнай эпіграме.

(Ces deux yeux bruns, deux flambeaux de ma vie...)

О вочы карыя, о два агні
Жыцця майго, вы свет мне засляпілі,
Зняволілі мяне і асудзілі
Збываць пад вашым панаваннем дні!

Я вамі ўзрушаны да глыбіні,
Каханьня вязнем стаў я, і з той хвілі
Вы для мяне, адзіныя, ўмясцілі
Увесь мой смутак па харашыні.

Нямаш улады іншай нада мной,
Нямаш ніводнай подумкі другой,
Адзіна ваша полымя натхняе:

Адно імя выпісвае рука,
Адно яно – краса майго радка,
Адзіна ім душа мая жывая!

(Voicy le bois, que ma sainte Angelette...)

Вось гай, які мая багіня
Вясной спяванкамі чаруе;
Вось квецень, па якой прастуе
У дум самотных аблачыне;

Вось бераг мяккі ў лугавіне,
Які так молада красуе,
На кожным кроку прапануе
Ёй краску ў свежай зеляніне;

Вось тут вясёлай, а тут сумнай
Была яна, тут плыў задумна
Гамонкі ейнай ручаёк;

Там заглыблялася ў маўчанне, –
На кросны мрой такіх каханне
Кладзе жыцця майго уток.

(Amour me tue, et si je ne veux dire...)

Я ад кахання проста паміраю,
І ўсё ж я рады злыбядзе такой,
НяцERPна мне, але я на спакой
Пяшчотных мук сваіх не прамяняю.

Мяне знямога часам так даймае,
Што ад пакуты я ўжо сам не свой,
Ды ён мне дарагі, боль гэты мой,
І ў мілай я палёгкі не благаю.

Адхлынь, знямога! Знаю, веру я:
Настане дзень – каханая мая
Убачыць, як мяне няўвагай зводзіць,
І зменіць сваю жорсткасць на любоў,
Бо гэта ж уласціва для багоў –
Перш пакараць, пасля узнагародзіць.

Песенька

(Chanson: Le printemps n'a point tant de fleurs...)

Дзе кветак па вясне так шмат?
Дзе восеньскі той вінаград?
Дзе ўлетку сквар так не шкадуе?
Дзе ўзімку так мароз лютуе?
Ці ж столькі рыбы ў моры ёсць?
Ці ж столькі збожжа мае Бос,
Ці ж столькі ёсць пяску ў Брэтані,
Ці ёсць авэрнскіх рэк дазвання,
Ці ўночы зорак гэтак шмат,
Ці столькі ў лесе пекных шат –
Каб, о мая ўладарка, ўпотай
Не захлынуцца мне маркотай?

Песня

(Plus tu cognois que je brusle pour toy...)

Табе – чым палкасць большая мая –
Тым больш я ненавісны
Чым, бачыш, больш усхваляваны я,
Тым бунт твой болей існы.
Няхай! Бо я даўно настолькі твой,
Што стаў мне час жаданы
Майго сыходу – толькі з ласкі каб тваёй
Памёр, табе адданы!

Песня

(Ma maistresse est toute angelette...)

Мілая мая – анёлак,
Краска, што вітае золак,
У яе смоль – валасы;
У яе стан гэткі зграбны,
У яе пагляд прывабны –
Ўцеха мне на ўсе часы.

Ўся яна – як скарб чароўны,
Ўся – як камень той каштоўны,
Ўся – салодкая мана,
Ўся – палон духоў індыйскіх,
Ўся – чар пахаў асірыйскіх;
Боль мой і трыумф яна.

Ўся як мёд і як зазноба,
Ўся – мая малая злоба,
Ўся, якой адданы я,
Ўся – анжуйскае пароды,
Ўся ж і простая заўсёды,
Ўся яна – душа мая.

Хай зайздроснік кажа ўпарты:
Я каханай той не варты –
Што ж, кажы яшчэ грамчэй!
Хай ён толькі паспрабуе
Пікнуць, быццам не люблю я
Чараў тых яе вачэй!

(Les espics sont à Cérès...)

Для Цэрэры – каласы,
Для лясных бажкоў – лясы,
Зёлкі свежыя – для Хлоры;
Апалону – зграбны лаўр,
Німфам – хвалі пахкіх траў,
Кветкавае шчасце – Флоры.
Для Зефіраў – птахаў спеў
Для Мінервы – шаты дрэў,
Слодыч фруктаў – для Памоны.
Для Кібэлы – пах сасны...
Цытэрэі? Ёй адны
Слёзы й боль бед незлічоных.

(Pourtant si j'ay le chef pour blanc...)

Няхай бялейшы волас мой
Чым беласнежная лілея,
А твар твой ззяе чысцінёй
І нібы ружа палымнее, –
Сівы ні ў чым я не блажэй,
Няма прычын мяне цурацца:
Я зверху белы, а ніжэй
Сцябло 'шчэ здольнае да працы.
Дый ці ж не той букет мілей, –
Згадзіся з гэтым, калі ласка, –
Дзе ў свежай белізне лілей
Ярчэй палае ружа-краска?

Эпітафія Франсуа Рабле
(*Épitaphe de François Rabelais*)

Калі прырода неадменна
Стварае штось з парэшткаў тленных,
Калі заўжды працэс гніцця
Ізноў вядзе да развіцця,
Дык з чэрава пітка такога,
Як быў Рабле, абавязкова
Ўзрасце лаза: ён быў такі
Жлуктач, што бутлю ў два глыткі
Парожніў! Піў заўжды і ўсё!
Не высе столькі парасё
У маткі малака, не выйдзе
Рэк столькі высмактаць Ірыдзе
І мору не дазволіць лёс
Хваль столькі выпліснуць на ўцёс.
Ён піў – і сведка таму неба –
З самога ранку, дзе б ён не быў,
А ўвечар, шараю гадзінай,
Тым больш каўтнуць ён быў павінны,
І, гнаны смагаю, апроч
таго, ён піў і ўдзень і ўноч.
Калі ж улетку млявым грузам
Сквар прыціскаў, ён з голым пюзам
Ляжаў на траўцы, а вакол

Усланы бутлямі быў дол
І закусю пазастаўляна
Была наўкол уся паляна.
З віна тады ён не вылазіў,
Ён жыў у ім, як жаба ў гразі.
А ўжо калі як след хмялеў,
Ён оды сябру Вакху пеў,
Спяваў пра тое, як фіванцаў
Разбіў, не даўшы ім ні шанцу,
Як маці бацьку раз прыём
Гарачы зладзіла, а ён
Яе ў адказ так цёпла ўважыў,
Што ледзь жывую не падсмажыў,
Пра папздыроў¹ пеў дзіўны край –
Зямны зацятых дурняў рай,
Пеў пра Панурга², пра кабылу
Гарганцюа, пра яго сілу,
Пра мілья яго душы
Ерскія выспы, Бікрышы
Таксама згадваў з Эпістэмам:
Півоху несла на ўсе тэмы.

¹ Папздыры – жыхары ўяўнай краіны, прыхільнікі папы (рымскага), якія спляжылі краіну сваіх суседзяў папафігістаў за тое, што адзін з іх паказаў выяве папы фігу.

² Панург, Гарганцюа, Жан Бікрышы, Эпістэм – асноўныя персанажы слаўтага твора Ф. Рабле «Гарганцюа і Пантагруэль».

Ды ўрэшце смерць, што не піла,
У іншы свет пітка ўзяла.
І з часу гэтага ўжо ён
П'е толькі з рэчкі Ахэрон.
Мінак, спыніся ж ля магілы,
Ў якой ён спіць: яго барылай
Ці бутляю віна ўшануй,
А разам шынкі прапануй,
Кілбас гірлянды і сасіскі –
Яго душы ўсё гэта блізка
І там, і ўсцешыць весялей,
Чым найсвяжэйшы пук лілей.

Адэлета

(Odelette: Jeanne, en te baisant tu me dis...)

Цябе цалую да відна,
А ты мне: «Тут вось сівізна...»
Цалуючы ж мяне, сівы
Ты цягнеш волас з галавы,
Нібы ўплывае на любоў
Якісьці колер валасоў...

Ды, Жанна, ўсё не так, відаць:
Сівы ж умее цалаваць.
Тут важна іншае зусім –
Дзе пабыла ты перад тым...

На статую Мірана «Цяля»
(Sur la statue de la genisse de Myron)

Пастух, кароў такім парадкам
Ты лепей не прыводзь – пасля
Каб не прыгнаць сюды са статкам
Раптоўна й гэтае цяля.

Ода

(Ode: La terre, les eaux va buvant...)

Зямля ваду п'е, дрэвы п'юць
Яе карэннем, піць заўсёды
Вятры вадзе марской даюць,
А сонца п'е сінечу з водаў,

Ад сонца поўня адпывае –
Ўсё прагне смагу наталіць –
Раз завязёнка ёсць такая,
Чаму ж тады і нам не піць?

Адэлета да Ластаўкі

(Odelette à l'Arondelle)

Траскотка-ластаўка, Бог сведка:
Злаўлю цябе я неўзаметку,
І абскубу крыло, ці нож
Вазьму ды язычок старанна
Падрэжу, што шчабеча з рана
І так даймае, анягож!

Табе, вядома, я дазволю
Хоць цэлы дзень спяваць уволю
І ўночы. Ды не пацярплю,
Як я пачую шчэбет ранкам,
Калі яшчэ перад світанкам
З Касандраю ў абдоймах сплю.

Шасцірадкоўе

(Sixain: Dieux, vous êtes jaloux...)

Багі, шмат зайздасці й брутальнасці ў вас ёсць:
Праз вас жанчыны трацяць прыгажосць,
А старасць забіраеце вы ў змеяў:
Алене колер твару надта важны быў.
То скарб ваш – маладосць, хай кожны зразумее:
На восень скардзіцца той, хто вясну згубіў.

Шасцірадкоўе

(Sixain: Hélele, nom jadis le malheur du Troyen...)

Алена, што траянцам сталася бядой,
Турбота душ усіх, на жаль, вась і маёй...
Увесь я – у мілосным захапленні!
Пакуль я ў іншы свет навечна не пайшоў,
Хто б мог падумаць, што я тут знайшоў
Другую Пенелопу – ў той Алене!

Маёй душы

(A son asme)

Мая душачка, Рансар-душачка,
Ты любушачка-саладушачка,
Уся валодаеш ты мной.
Як напуджаная птушачка,
Адзінушачка ты й слабушачка
У царстве, дзе спрадвек спакой –
Там проста ўсё, без пыхі той,
Забойстваў, яду падсыпання;
Для рознай зайздрасці людской
Няма пажывы там нізвання.
Я сплю – пакінь сабе лёс свой,
Сабе сваё наканаванне.

(Suivant mes pleurs pleurer...)

Спусцеў ты, дом, без дарагіх вачэй
Той, па якой мой сум няшчадны гэткі.
Ты стаў, як луг, дзе выгінулі кветкі,
Стаў сіраты бяздольнай сірацей.

Ці ж не ад бляску іхняга святлей
І ўтульней тут было ўсім неўпрыкметку?
Убранне тваё, дом – нябёсы сведкі –
Ці ж не той боскі позірк-чарадзеі?

Хай будуць шафы, скрыні твае, дом,
Напханы золатам і серабром,
Хай сцены ззяюць залатой парчою, –

Не ў радасць будзе пышнасьць мне твая,
Калі не ўбачу любую тут я,
Што ўсюды ў думках вечна прада мною.

(Dialogue du auteur et du mondain)

А што такое смерць? Напраўду зло яна
Ліхое, як усім здаецца? Ці, магчыма, –
Як і ў найпершы міг жыцця, – і ў час канчыны
На ўрыве шляху быць зусім няцяжка нам?

Але адно ўявіць: ты – мёртвы!.. Жаўцізна
Плоць заліла тваю на вечны адпачынак:
Дапрана долі ніць! Ляжыш, схалолы, чынны,
Ні палкасці, ні мар, – бяспамяцце, труна!..

Не трэба ні пітва, ні ежы. Гэта цела
Тут мусіць есці, піць, каб існаваць умела,
Каб сілы аднаўляць свае, здаровым быць.

А дух жывы другім. Дык што ж, як адхацела
Венерыных уцех душа ўжо, адпрагнела?
Няздольнаму жадаць не дадзена й любіць.

(Vous estes déjà vieille...)

Я пастарэў, і Вы старэце міжволі...
А што, як скласці нам дзве старасці ў адну
І ўласную зіму – як зможам – у вясну
Пераістачыць і ўхавацца так ад золі?

Для чалавека ўзрост не грае значнай ролі,
Пакуль ён у сваю не верыць сівізму
І ўволю спазнае пачуццяў навізну, –
Як пасля лінькі вуж зноў звучвае наўколле.

Не маладзіцеся – Вам не да твару грим.
Не ашукаць закон прыроды анічым:
Не пазграбнець нагам, што сталіся як палкі,

Абвіслым грудзям зноў налівамі не стаць:
Надыдзе Час, каб маску з вобліка сарваць –
І вымкне белая лябёдка з чорнай галкі.

Стансы

(Stances: J'ay varié ma vie...)

Я жыў – размотваў нітку месяцаў, гадоў
Паміж здароўем ды хваробаю чарговай,
Па ласцы Паркі быў то дужы і здаровы,
То немач розная навальвалася зноў.

Падагра выматала нервы ўсе за век,
Так болем вычварным маё даймала цела,
Нібы бязлігасна пераканаць хацела,
Што толькі мукаў тут і варты чалавек.

Хто – юны, хто – стары, аднак зыход заўжды,
Канец – для ўсіх – адзін, і марныя ўхілянні.
Найбольшы скарб жыцця – юнацтва красаванне,
А рэшта нашых дзён – зімоўка, халады.

Надоўга зберажы раскошны квет вясны,
Віном ды гулямі не захапляйся дужа,
Не турзай лішне плоць сваю і розум, дружа,
І ў старасці табе аддзячацца яны.

Мы ж не багі, жыццё – ўсяго часовы дар.
Не вечны чалавек; бязглузда марнатраўна
Прагойсваць час, бо йнакш упусце й непапраўна
Завяне маладосць твая, як ружа ў сквар.

(Il faut laisser maisons et vergers et jardins...)

Пара пакінуць мне і сад, і родны дах,
І ўсё начынне – плён натхнення й рук умелых,
І смерць сваю звітаць, як кінуў лебедзь белы
Кліч развітальны на Меандра берагах.

Канец. Я вычарпаўся: канаваны шлях
Прайшоў увесь, і ймя маё тут прагрымела.
Пяро ляціць да зор – стаць зоркай ззалацела
І сцерусіць зямных спакусаў зводны прах.

Шчаслівы той, хто не раджаўся; шчаслівейшы,
Хто вернецца ў нішто, дзе й быў; чый кон далейшы –
Анёлам бачыць воблік светлага Хрыста;

Хто скінуў гніць свой прахлы вопрадзень бядачы,
Якім гулялі лёс, выпадак, доля, ўдача, –
Хто збыўся цела, каб нятленным духам стаць.

Самому сабе на магілу

(Pour son tombeau)

Рансар ляжыць тут: гэта ён прымусіў Музаў
Пакінуць Гелікон, падацца да французаў.
Ён рушыў па слядах па тых, што Апалон
Праклаў. Ды Смерць яго ў свой узяла палон
І ў цішы ўтаймаваць магільнай захацела.
Душу Гасподзь прыняў, зямля забрала цела.

Тлумачэнні некаторых імёнаў і назваў

АВЭРНЬ – мясціна ў Цэнтральнай Францыі.

БОС – мясціна ў Паўночнай Францыі, якая ў часы Рансара славiлася сваімі ўрадзяямі збожжа.

ВАНДАМУА – Вандомскі край (цяпер дэпартамент Луар-дэ-Шэр у Францыі).

ГАСТЫНСКІ ЛЕС знаходзіўся на беразе ракі Луары, непадалёк ад родавага маёнтка Рансара.

ГЕЛІКОН – гара ў Сярэдняй Эладзе; паводле міфаў – месца жыхарства музаў.

ГРЫДА – старагрэцкая багіня вясёлкі.

КАМЭНА – тое самае, што Муза.

КІВЭЛА – фрыгійская багіня ўсяго жывога на зямлі.

МЕАНДР – старажытная грэцкая назва ракі Вялікі Мендэрэс у Малой Азіі.

ПАМОНА – рымская багіня пладоў.

РАДАМАНТ – сын Дзэўса і Еўропы; суддзя ў замагільным свеце (Тартары).

СІЛЬВАНЫ – лясныя бажкі ў рымлян.

ФЛОРА, ХЛОРА – багіні кветак, адпаведна, у Рыме і Эладзе.

ЦЫТЭРЭЯ (КІФЕРЭЯ) – адна з мянушак Афродыты.

ЭРСКІЯ ВЫСПЫ – група астравоў у Міжземным моры, уяўны тытул вярхоўнага манаха якіх сабе прыпісваў Ф. Рабле.

ЭРЫМАНТ (ЭРЫМАНФ) – лес у Аркадыі (Старажытная Элада).

ЗМЕСТ

*** (Калі ўва мне імпэт Камэна абудзіла...).	
<i>Пераклад Лявона Баршчэўскага</i>	5
*** (Хадзем жа ў сад, галубка, глянем...).	
<i>Пераклад Ніны Мацяш</i>	6
Ода (Белеры, ручай цудоўны...). <i>Пераклад</i>	
<i>Лявона Баршчэўскага і Зміцера Коласа</i>	7
Свайму пажу. <i>Пераклад Лявона Баршчэўскага</i>	
<i>і Зміцера Коласа</i>	9
Гастынскаму лесу. <i>Пераклад</i>	
<i>Лявона Баршчэўскага</i>	10
*** (Ніко, прырода ўзброіць кожнага змагла...).	
<i>Пераклад Ніны Мацяш</i>	12
Ручаю Белеры. <i>Пераклад Лявона Баршчэўскага</i>	
<i>і Зміцера Коласа</i>	13
На выбар сваёй пахавальні. <i>Пераклад</i>	
<i>Ніны Мацяш</i>	14
Жашэну Дзю Бэле. <i>Пераклад Ніны Мацяш</i>	19
*** (Прайшло юнацтва, змаявала...). <i>Пераклад</i>	
<i>Ніны Мацяш</i>	20
*** (Чаму ты, ўбогі працаўнік...). <i>Пераклад</i>	
<i>Ніны Мацяш</i>	22
Жаўрук. <i>Пераклад Ніны Мацяш</i>	24
*** (Ах, калі б золата магло...). <i>Пераклад</i>	
<i>Ніны Мацяш</i>	26

*** (Бяда – нікога не любіць...). <i>Пераклад</i> <i>Ніны Мацяш</i>	27
*** (Люблю, кляню, спрачаюся, нямею...).	
<i>Пераклад Ніны Мацяш</i>	29
Да маёй Музы. <i>Пераклад Лявона Баршчэўскага</i>	30
Зарок. <i>Пераклад Ніны Мацяш</i>	31
*** (Каму ахвота ўбачыць, як мяне...).	
<i>Пераклад Ніны Мацяш</i>	32
*** (Заўчасна скроні ўбеляцца твае...).	
<i>Пераклад Ніны Мацяш</i>	33
*** (Калі, як хмель, што сонцам абагрэты...).	
<i>Пераклад Ніны Мацяш</i>	34
*** (Да часу, калі ў свет любоў прыйшла...).	
<i>Пераклад Ніны Мацяш</i>	35
*** (Як маладая лань, – абы вясна...).	
<i>Пераклад Ніны Мацяш</i>	36
*** (Вятры, нябёсы, горы і даліны...)	
<i>Пераклад Ніны Мацяш</i>	37
*** (Сатры, мой паж, няшчаднаю рукою...).	
<i>Пераклад Ніны Мацяш</i>	38
*** (Калі бывае, што ўбаку, адна...).	
<i>Пераклад Ніны Мацяш</i>	39
Амурэта. <i>Пераклад Лявона Баршчэўскага</i>	40
*** (Калі яна са мной халодная, што лёд...).	
<i>Пераклад Ніны Мацяш</i>	42
*** (Нявылазна тры дні чытаць хачу Гамера...).	
<i>Пераклад Ніны Мацяш</i>	43

Эпітафія Рэмі Бэло. <i>Пераклад</i>	
<i>Лявона Баршчэўскага</i>	44
Грэцкі верш Дара. <i>Пераклад</i>	
<i>Лявона Баршчэўскага</i>	45
*** (Як мы пойдзем у царкву...). <i>Пераклад</i>	
<i>Лявона Баршчэўскага</i>	46
Да чытача. <i>Пераклад Лявона Баршчэўскага</i>	48
*** (О вочы карыя, о два агні...). <i>Пераклад</i>	
<i>Ніны Мацяш</i>	49
*** (Вось гай, які мая багіня...). <i>Пераклад</i>	
<i>Ніны Мацяш</i>	50
*** (Я ад кахання проста паміраю...) <i>Пераклад</i>	
<i>Ніны Мацяш</i>	51
Песенька (Дзе кветак па вясне так шмат?..).	
<i>Пераклад Лявона Баршчэўскага</i>	52
Песня (Табе – чым палкасць большая мая...).	
<i>Пераклад Лявона Баршчэўскага</i>	53
Песня. (Мілая мая – анёлак...). <i>Пераклад</i>	
<i>Лявона Баршчэўскага</i>	54
*** (Для Цэрэры – каласы...). <i>Пераклад</i>	
<i>Лявона Баршчэўскага</i>	56
*** (Няхай бялейшы волас мой...). <i>Пераклад</i>	
<i>Зміцера Коласа</i>	57
Эпітафія Франсуа Рабле. <i>Пераклад</i>	
<i>Зміцера Коласа</i>	58
Адэлета (Цябе цалую да відна...). <i>Пераклад</i>	
<i>Лявона Баршчэўскага</i>	61

На статую Мірана «Цяля». <i>Пераклад</i> <i>Лявона Баршчэўскага</i>	62
Ода (Зямля ваду п’е, дрэвы п’юць...).	
<i>Пераклад Лявона Баршчэўскага</i>	63
Адэлета да Ластаўкі. <i>Пераклад</i> <i>Лявона Баршчэўскага</i>	64
Шасцірадкоўе (Багі, шмат зайздрасці й брутальнасці ў вас ёсць...). <i>Пераклад</i> <i>Лявона Баршчэўскага</i>	65
Шасцірадкоўе (Алена, што траянцам сталася бядой...). <i>Пераклад Лявона Баршчэўскага</i>	66
Маёй душы. <i>Пераклад Лявона Баршчэўскага</i>	67
*** (Спусцеў ты, дом, без дарагіх вачэй...).	
<i>Пераклад Ніны Мацяш</i>	68
*** (А што такое смерць? Напраўду зло яна...).	
<i>Пераклад Ніны Мацяш</i>	69
*** (Я пастарэў, і вы старэце міжволі...).	
<i>Пераклад Ніны Мацяш</i>	70
Стансы (Я жыў – размотваў нітку месяцаў, гадоў...). <i>Пераклад Ніны Мацяш</i>	71
*** (Пара пакінуць мне і сад, і родны дах...).	
<i>Пераклад Ніны Мацяш</i>	72
Самому сабе на магілу. <i>Пераклад</i> <i>Лявона Баршчэўскага</i>	73
Тлумачэнні некаторых імёнаў і назваў	74

Рансар, П'ер дэ
P22 Выбраныя вершы : пераклад з французскай / П'ер дэ
Рансар. — Мінск : Выдавец Зміцер Колас, 2016. — 80 с.
(Паэты планеты).

ISBN 978-985-7164-02-8.

П'ера дэ Рансара (1524–1585) яшчэ пры жыцці ў роднай яму Францыі называлі «каралём паэтаў». Ён быў сапраўдным лідарам «Плеяды» – літаратурнай групы, якая бачыла сваёй мэтай паказаць датуль не раскрытыя магчымасці французскай літаратурнай мовы і, у прыватнасці, французскага паэтычнага слова. Важную ролю ў беларускім перастварэнні паэзіі Рансара адыграла наша выдатная паэтка і перакладчыца Ніна Мацяш (1943–2008). Частка твораў у гэтым зборніку публікуецца ў новых перакладах Лявона Баршчэўскага і Зміцера Коласа.

Адрасуецца шырокаму колу чытачоў.

УДК 821.133.1-1

ББК 84(4Фра)-5

Серыя «Паэты планеты»

Літаратурна-мастацкае выданне

П'ер дэ Рансар

ВЫБРАННЫЯ ВЕРШЫ

Дызайн *Марціна Русеўскага.*

Рэдактары *Лявон Баршчэўскі, Зміцер Колас.*

Падпісана ў друк 15.05.2016. Фармат 60×90^{1/32}.

Папера афсетная. Друк лічбавы.

Ул.-выд. арк. 1,97. Ум. друк. арк. 2,50.

Наклад 250 асобнікаў.

Выдавец і паліграфічнае выкананне
індывідуальны прадпрымальнік Зміцер Колас.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі
выдаўца, вытворцы, распаўсюдніка
друкаваных выданняў № 1/291 ад 17.04.2014.

Пр. Незалежнасці, 105-14, 220023, Мінск.